

07.01.2025

Varja tuulikupargi planeeringualade nr 1-3 DP ja KSH

Avaliku arutelu kodukord

- Küsimuste ja vastuste voor toimub peale esitlust
- Sõnavõtmisel tutvustame ennast (protokolli jaoks)
- Räägime ükshaaval ja suhtume üksteisse viisakalt
- Ilma eelneva nõusolekuta on keelatud lindistada või filmida
- Arutelu lindistatakse protokollimiseks
- Arutelu orienteeruv kestus on 2 h

Detailplaneeringute algatamine ja kavandatud tuulikute andmed

- Menetluse aluseks on Lügánuse vallavolikogu 25.08.2021.a otsused nr 319, 320 ja 321, millega algatati Varja tuulikuparkide planeeringualade nr 1, nr 2 ja nr 3 detailplaneeringute ja keskkonnamõju strateegilised hindamised. DP-te koostamise eesmärgiks on leida tuulikuparkidele parim võimalik asukoht ning kavandada tehnorajatiste ja avalikult kasutatavale teele juurdepääsude võimalikud asukohad.
- Planeeritavate elektrituulikute koguarv on kuni 28 tuulikut, ühe tuuliku eeldatav võimsus vähemalt 3 MV. Elektrituuliku maksimaalseks kõrguseks (laba tipu kõrguseks) on kavandatud kuni 300 meetrit.

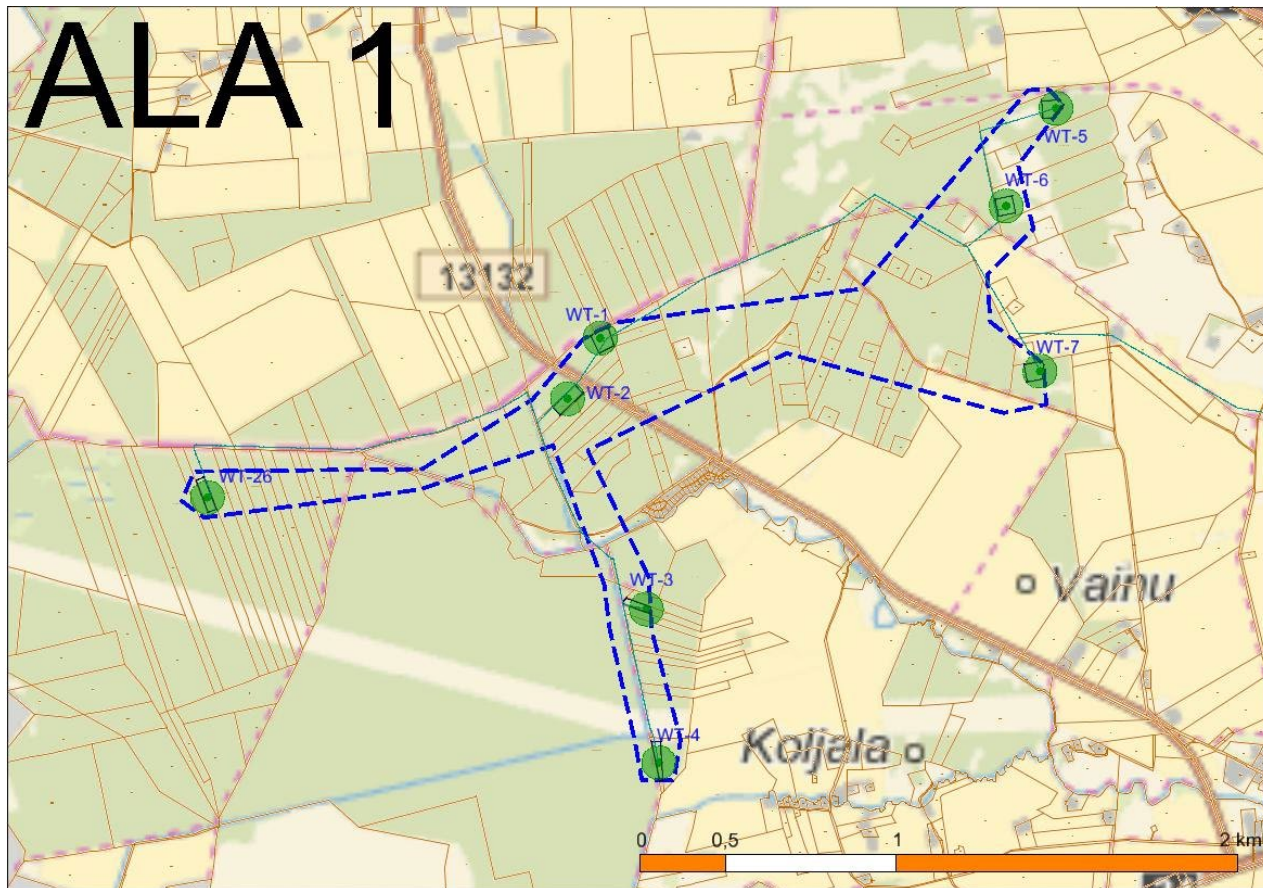
ALA 1-3

Detailplaneeringuala nr 1 üldandmed

- Planeeringuala kogupindala on 295,7 ha ja hõlmab alasid Koljala, Matka, Vainu ja Satsu külades.
- Planeeringuala paikneb piirkonnas, kus asustus on hajus, koosnedes üksikutest või väiksematest asumitest suurte põllu- ja metsamassiivide vahel.
- Ala kontaktvööndis asuvad kaks Koljala küla ja üks Matka küla tihedama asustusega piirkonnad.
- Lähimad tiheasustusalad: Kiviõli linn (rohkem kui 2 km kagus) ja Erra alevik (ca 2 km kagus).
- Transpordiga juurdepääs on kavandatud Kõrkküla-Erra teelt.

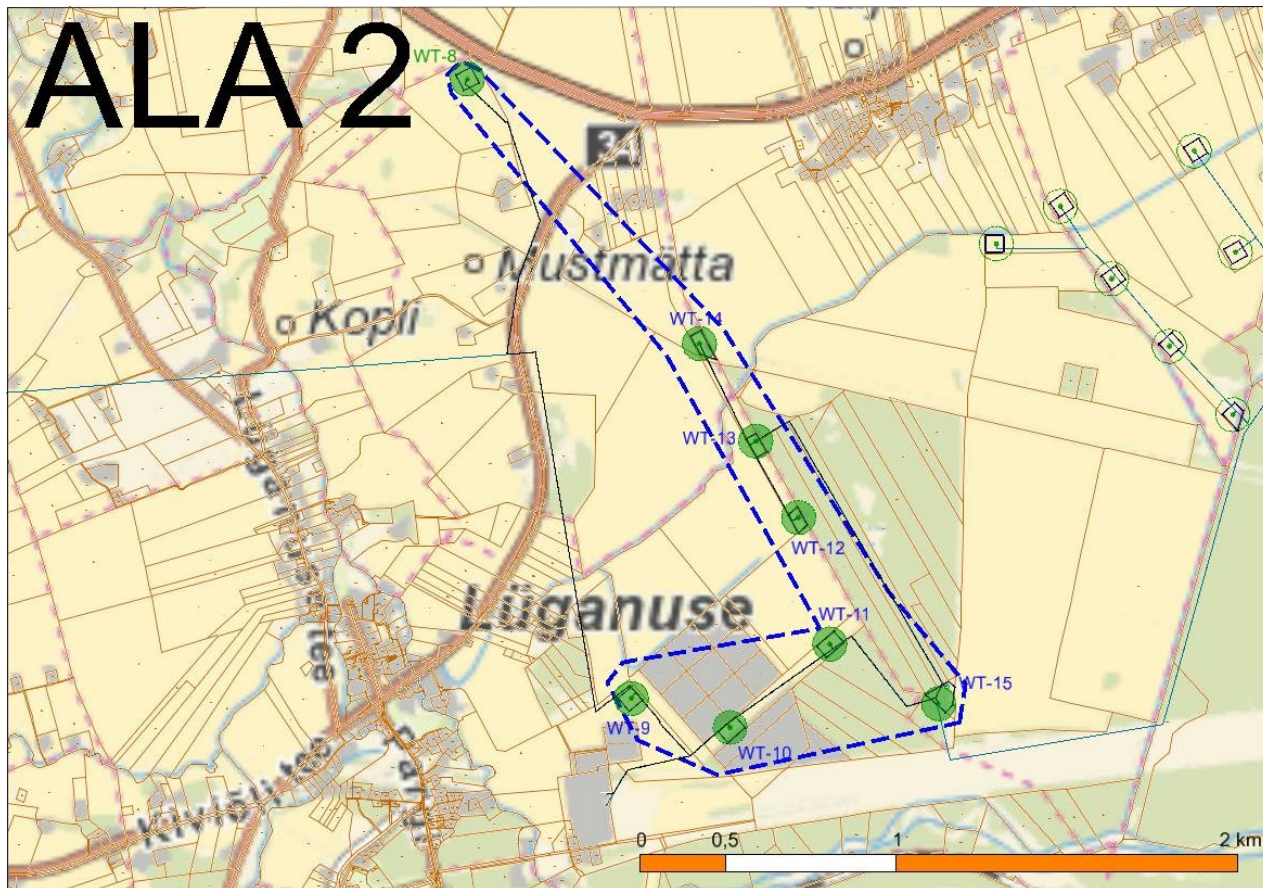
ALA 1

Detailplaneeringuala nr 2 üldandmed

- Planeeringuala kogupindala on 267,4 ha ja hõlmab alasid Mustmäta ja Varja külades ja Lüganuse alevikus.
- Planeeringuala paikneb piirkonnas, kus asustus on hajus, koosnedes üksikutest või väiksematest asumitest suurte põllu- ja metsamassiivide vahel.
- Ala kontaktvööndis asuvad Mustamätta küla ja Lüganuse aleviku tihedama asustusega piirkonnad.
- Lähimad tiheasustusalad: Püssi linn (rohkem kui 1 km edelas) ja Lüganuse alevik (ca 1 km läänes, loodes).
- Transpordiga juurdepääs on kavandatud Kiviõli-Varja teelt.

ALA 2

Detailplaneeringuala nr 3 üldandmed

- Planeeringuala kogupindala on 191,5 ha ja hõlmab alasid Varja, Voorepera ja Aa külades.
- Planeeringuala paikneb piirkonnas, kus asustus on hajus, koosnedes üksikutest või väiksematest asumitest suurte põllu- ja metsamassiivide vahel.
- Ala kontaktvööndis asuvad Voorepera ja Varja külade tihedama asustusega piirkonnad.
- Lähimad tiheasustusalad: Kohtla-Nõmme alev (ca 4 km kagus), Kohtla-Järve linn (ca 4,5 km idas) ja Püssi linn (ca 5,6 km edelas).
- Transpordiga juurdepääs on kavandatud Varja uudismaa, Moldau, Voorepere uudismaa ja Aa-Kohtla teelt. Kõik teed algavad Tallinn-Narva maanteelt.

ALA 3

ALA 1-3

KSH eesmärk

- KSH kõigil DP aladel ühine
- Lähtub KSH VTK-st
- Hinnatakse eeldatavat olulist keskkonnamõju ja vajadusel määratakse meetmed, arvestades planeeringute eesmärke ja käsitletavat territooriumi
- **Uuringud:** linnustiku, nahkhiirte, lendorava uuringud, müra ja varjutamise modelleerimine, visualiseeringud ja fotomontaažid, väärtusliku maastiku analüüs

Olulisemad käsitletud mõjuvaldkonnad

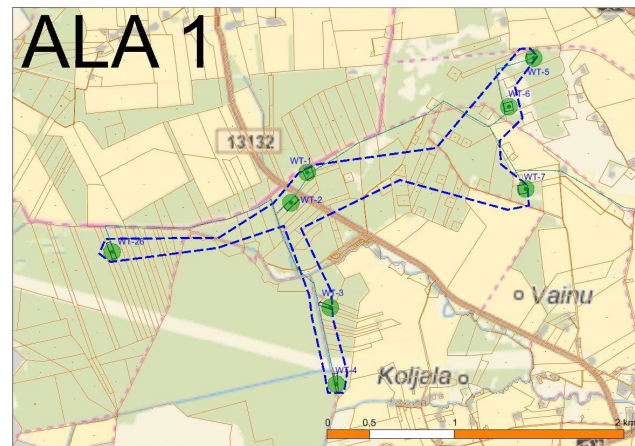
- Tervis, sotsiaalsed vajadused ja vara (sh müra, varjutus)
- Kaitstavad loodusobjektid
- Bioloogiline mitmekesisus, populatsioonid (rohevõrgustik, kooslused)
- Pinnas ja veekvaliteet
- Kliimamuutused
- Kultuuripärand ja maastikud (sh visuaalne mõju ja väärtuslik maastik)
- Jäätmete ke (suuresti ehitusetapp)

Olulisemad tähelepanekud DP ala nr1 kohta

Vajalikud on leevendavad meetmed:

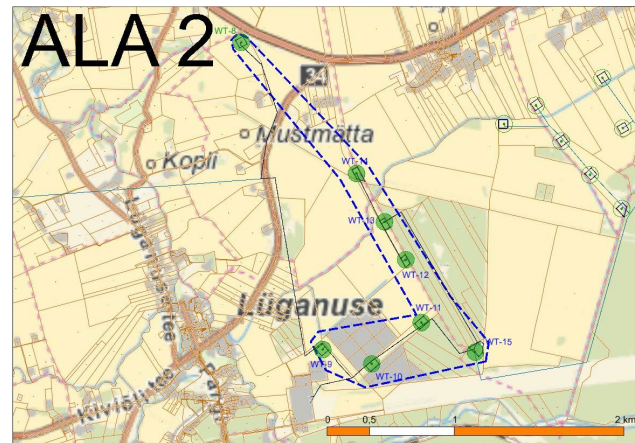
- öise müra normtaseme tagamiseks ning olemasolevate tuulikutega koosmõju minimeerimiseks
- elamute varjutamise vältimiseks
- kaitsealuste liikide kaitseks (väike-konnakotkas – lisandub uuring, lendorav, nahkhiired)
- pärandkultuuriobjektide kahjustamise vältimiseks

Olulisemad tähelepanekud DP ala nr 2 kohta

Vajalikud on leevendavad meetmed:

- öise müra normtaseme tagamiseks
- elamute varjutamise vältimiseks
- kaitsealuste liikide kaitseks (merikotkas – lisandub uuring, nahkhiired)

Olulisemad tähelepanekud DP ala nr 3 kohta

Vajalikud on leevendavad meetmed:

- öise müra normtaseme tagamiseks
- elamute varjutamise vältimiseks
- kaitsealuste liikide kaitseks (merikotkas – lisandub)

DP-de ja KSH aruande eelnõu avaliku väljapaneku tulemused

- Avalik väljapanek toimus
30.09-29.10.2024
- Esitati 30 kirja
- Materjalid on leitavad:
<https://www.lyganuse.ee/detailplaneeringud>

LÜGANUSE VALLA VARIA TUULIKUPARGI PLANEERINGUALA 1, 2 JA 3 DETAILPLANEERINGUTE JA KESKKONNAMÕJU STRATEEGILISE HINDAMISE ARUANDE EELNÕU AVAILIKUL VÄLJAPANEKUL LAEKUNUD ETTEPANEKUD JA ARVAMUSED NING VALLAVALITSUSE VASTUSSEISKOHAD NENDELE

Sisukord

Sisukord	1
Kirjalikult laekunud arvamusd ja seisukohad	3
1. Erasisik (B. V.) 12.09.2024 kiri	3
2. Erasisik (H. H.) 9.10.2024 kiri	4
3. Ohaka Energia OÜ 9.10.2024 kiri	4
4. Erasisik (K. T.) 9.10.2024 kiri	4
5. S.A.CITO OÜ 15.10.2024 kiri	5
6. Keskkonnaamet 17.10.2024 kiri nr 6-5/24/18664-2	6
7. Klimaministeerium 18.10.2024 kiri nr 7-15/24/4270-2	14
8. Maa-amet 21.10.2024 kiri nr 6-3/23/18177-6	15
9. Maa-amet 21.10.2024 kiri nr 6-3/23/18177-7	18
10. Maa-amet 21.10.2024 kiri nr 6-3/23/18177-8	23
11. Terviseamet 28.10.2024 kiri nr 9.3-4/24/9003-2	26
12. Erasisik (T.L.) kiri 29.10.2024	27
13. Riigimetsa majandamise Keskus 29.10.2024 kiri nr 3-1.1/2024/5471	28
14. Riigimetsa majandamise Keskus 29.10.2024 kiri nr 3-1.1/2024/5471	29
15. Riigimetsa majandamise Keskus 29.10.2024 kiri nr 3-1.1/2024/5490	29
16. VKG Wind OÜ 29.10.2024 kiri nr WND.01-04/8	30
17. Erasisik (R. O.) 29.10.2024 kiri	31
18. Advokaadibüroo Narlex OÜ 29.10.2024 kiri	32
19. Elering AS 29.10.2024 kiri nr 11-4/2024/740-2	32
20. Advokaadibüroo RASK 29.10.2024 kiri	34
21. Enefit Green AS 29.10.2024 kiri nr TO-JUH-6/365	41
22. Enery Estonia OÜ 29.10.2024 kiri	43
23. Erasisik (D. P.) 29.10.2024 kiri	44
24. Erasisik (S.-T. S.) 01.11.2024 kiri	45
25. Põllumajandus- ja Toiduamet 5.11.2024 kiri nr 6.2-6/8189-1	46
26. Põllumajandus- ja Toiduamet 5.11.2024 kiri nr 6.2-6/8256-1	48
27. Põllumajandus- ja Toiduamet 5.11.2024 kiri nr 6.2-6/8269-1	50
28. Transpordiamet 11.11.2024 kiri nr 7.2-1/24/7653-13	52
29. Transpordiamet 11.11.2024 kiri nr 7.2-1/24/7653-14	57
30. Transpordiamet 11.11.2024 kiri nr 7.2-1/24/7653-15	62

Arvamus/ettepanek	Lüganuse Vallavalitsuse seisukoht
ERAISIK (B.V.) (ALA 2)	
Millised on minu võimalused rajatava tuulepargi, eelkõige 550 meetri kaugusel asuva tuuliku osas? Ühest küljest varjab see vaadet ja tekitab müra; teisest küljest võib see olla tervisele kahjulik (teiste Eestis asuvate tuulikuparkide loomise näitel). Ühtlasi tekitab minus küsimust kolme tuulepargi (tulevikus võimalik, et lisaks veel vesinikutehase, tuumajaama jms) liitmine Püssi alajaamaga. Kuna 7-8 aastat kestnud müra probleem ei ole minu jaoks lahenenud, siis kas uute, sinna alajaama liidetavate rajatiste puhul ehitatakse lõpuks müratõkkesein? Alajaama hääl on praeguseks VÄGA häiriv, koormuse suurenedes tundub aga võimatu sellega leppida.	Eestis ei ole kehtestatud õigusnormi, mis sätestaks tuulikute minimaalse lubatud kauguse elamustest. KSH käsitleb mõju keskkonnale, sh madalsagedusliku müra, varjutuse häiringute, sotsiaalsetele vajaduste ja vara mõjutamise aspekte ja hindab riskifaktoreid. KSH-s käsitleti antud piirkonnas ka müra ja varjutamise mõju vähendamise meetmeid. Püssi alajaamaga liitumine toimub alajaama lõunapoolses osas, mis jääb alajaama siseselt vaadeldava elamumaa suhtes kõige kaugemasse asukohta (ca 1 km elamust) ning hetkel ei ole põhjust eeldada normtasemeid ületava müra tekkimist. Visuaalse mõju puhul on tegemist subjektiivse häiringuga, mis sõltub inimeste hinnangutest tuulikutele. Visuaalset mõju saab mingil määral leevendada vaatepunkti lähedal paikneva kõrghaljastusega. Tuulepargi rajamise võimaliku negatiivse mõju leevendamiseks varale ja elukeskkonnale sätestab keskkonnatasude seadus (§ 55² ja 55³) hüvitise maksmise nii kohalikele omavalitsustele kui ka tuulepargi mõjualas elavatele elanikele.
ERAISIK (H.H.) JA OHAKA ENERGIA OÜ (ALA 2)	
Miks saadate jaburusi, kus tuulikud takistavad paneelidele paikese valguse langemist? Me vaidlustame igal astmel planeeringu. Paneme vabariigi parimad advokaadid palgale.	Ohaka Energia OÜ, Solar Light S OÜ ja huvitatud isiku vahel on sõlmitud notariaalne asjaõigusleping, mille kohaselt on päikesepargi omanik kohustatud Varja tuulepargi mõjusid taluma. Ühtlasi on päikesepargi omanik võtnud nimetatud lepinguga endale kohustuse Varja tuulepargiga seotud menetlusi ja lube mitte vaidlustada.

Arvamus/ettepanek	Lüganuse Vallavalitsuse seisukoht
ERAISIK (K.T.) (ALA 2)	
Palun infot, kuidas ja mis tingimustel toimub antud juhul tuuleenergiast elektrienergia tootmise tasu kandmine kohaliku omavalitsuse üksuse poolt maismaa tuulepargi mõjualas elavatele füüsilistele isikutele? Vastavalt keskkonnatasude seaduse § 55³ lõike 1 punktile 2 peab eluruum olema omaniku rahvastikujärgne elukoht. Kas siin on mõeldud ainult rahvastikuregistrijärgset elukohta või läheb arvesse ka RR järgne lisa-aadress? Sama seaduse lõige 4 ütleb, et kohaliku omavalitsuse üksus avaldab veebilehel teabe elukohaga seotud tuuleenergiast elektrienergia tootmise tasu kohta. Kust antud infot leida?	Eelmisel kalendriaastal laekunud tuulikutasust makstakse 50% tuulepargi mõjualas asuvate eluruumide omanikele, kui eluruum vastab kahele järgmisele tingimusele: 1. eluruum on füüsilise isiku omand (eelmise aasta 1. jaanuari seisuga) ja 2. eluruum on omaniku rahvastikuregistrijärgne elukoht. Tuulikutasu saamiseks tuleb esitada eelmise kalendriaasta kohta taotlus hiljemalt 1. märtsiks. Nõuetele vastavuse korral makstakse tuulikutasu välja 30 päeva jooksul pärast taotluse esitamise tähtaega. Õigusliku tähendusega elukohana arvestatakse ainult rahvastikuregistrisse kantud elukohta. Lisa-aadresse tuulikutasu maksmisel ei arvestata. Teave tuulikutasude kohta avaldatakse valla veebilehel aasta alguses.
S.A.CITO OÜ (ALA 2)	
Tuulepargid peavad asuma aladel mis on elamutest kaugemal kui 2-3km. Kahjuks tuulepargi pigem langetavad omanike kinnisvara hindasi, sest keegi ei soovi tuuleparkide vahetusläheduses elada nii müra kui ka vaate mõttes (saadav n.ö talumistasu ei kata tekitatud kahju kas tervise või kinnisvara müümise osas. See langetab ka ostuhuvi antud piirkonnas). Seega OÜ on antud juhul sellise pargi vastu.	Võetud teadmiseks. Eestis ei ole kehtestatud õigusnormi, mis määraks tuulikute minimaalse lubatud kauguse elamumaadest. Teaduskirjanduse põhjal võivad piirkonnas kinnisvara hinnad vähesel määral langeda. Samas, kuna mõju on eeldatavalt suurim tuuleparkidest kuni paari km kaugusel, leevendab pikaajaliselt makstav tasu elanikele saamata jäävat tulu ning võib pikaajaliselt kinnisvara väärtusele omada positiivset mõju.

Arvamus/ettepanek	Lüganuse Vallavalitsuse seisukoht
KESKKONNAAMET (ALA 1-3)	
Punktides 2-5, 7-9, 11-15, 18 on toodud väiksemad tähelepanekud ja täpsustused materjalide täiendamiseks.	Arvestame tähelepanekute ja täpsustustega ning korrigeerime materjale.
1. Materjalides pole käsitletud Varja merikotka elupaika, mistõttu on vajalik dokumente täpsustada.	1. Arvestame ettepanekuga. Kavas on eksperthinnanguga täpsustada merikotka elupaigaga seotud asjaolusid.
6. Tuulik WT-6 on kavandatud loodusdirektiivi elupaigatüübile. Kohapõhiselt on vajalik hinnata elupaigatüübi seisundit ning välitöödel kontrollida kaitstavate taimeliikide esinemisvõimalust ehitusalal.	6. Arvestame ettepanekuga.
10. Kaardile on oluline kanda kogu konnakotka aktiivselt kasutatav elupaik. Ei ole põhjendatud, kuidas järeldati, et väike-konnakotka hukkumisrisk on väike tuulikute WT-3 ja -4 läheduses. Arvestamata on kumulatiivsed mõjud koos päikesepargiga. KSH-s järeldatakse, et tuulikute WT-26, -1 ja -2 rajamisega kaasneb väike-konnakotkale potentsiaalselt oluline negatiivne mõju. Lähtudes olemasolevast infost tuleb jätkata meetmega a) ehk loobuda nimetatud tuulikute rajamisest. Teiste meetmete rakendamise eelduseks on põhjalikud liigi elupaigakasutuse uuringud, mida ei saa lükata järgmistesse etappidesse.	10. Arvestame ettepanekuga osaliselt. Kavas on eksperthinnanguga täpsustada väike-konnakotkapaari elupaigakasutust, mille alusel saab KSH-s mõjuhinnangut täpsustada.
16. Hinnang nahkhiirtele on puudulik. Aruandes on pelgalt soovitatud leevendusmeetmeid hukkumisriski minimeerimiseks, kuid ei ole analüüsitud tuulikute mõju nahkhiirte elupaikadele. Kuna uuringud on puudulikud, saab esmajärjekorras aktsepteerida nahkhiirte eksperthinnangu joonisel 5 märgitud madala riskiga tuulikuid, kuid nende puhul tuleb nahkhiirtele ohutu töörežiim seada kohustuslikuks meetmeks. Leevenduse nõudest saab teha vaid konkreetse uuringuga.	16. Arvestame ettepanekuga, täiendame mõjuhinnangut nahkhiirtele sh riigi tuuleenergeetika eelisarendusalade nahkhiirte uuringu põhjal.

Arvamus/ettepanek	Lüganuse Vallavalitsuse seisukoht
KESKKONNAAMET (ALA 1-3)	
17. Ala nr 1 naabruses on algatatud Liignurme lendorava püsielupaiga moodustamine. KSH ja Rewild OÜ tööde raames jõuti järeldusele, et WT-26 asukohta tuuliku paigaldamine pole sobilik. Planeeringus on siiski leitud, et pole põhjust ettevaatusprintsipi järgida ning leevendavate meetmetega on tuuliku mõjud võimalik leevendada. KSH vajab täpsustamist, kuidas jõutakse liigiekspertide hinnangutest erinevale lõppjäreldusele.	17. Arvestame ettepanekuga ning täiendame mõjuhinnangut, sh riigi tuuleenergeetika eelisarendusalade lendorava uuringu alusel.
19. KSH-s peaks olema toodud, et kui rajatavad teed ei ole avalikult kasutatavad, tuleb detailplaneeringuga ette näha ehituskeeluvööndi vähendamine.	19. Nõustume ettepanekuga. Planeeringuga ei ole võimalik garanteerida teede avalikku kasutusse määramist. Vältimaks olukorda, kus teid avalikku kasutusse ei määrata ja tekib konflikt veekogu ehituskeeluvööndiga, nähakse planeeringuga neis kohtades ette ehituskeeluvööndi vähendamine. KSH aruandesse lisatakse mõjuhinnang ehituskeeluvööndi vähendamise kohta.
20. Ei teki kindlustunnet, et planeering on teostatav, kuna mõjusid nahkhiirtele on käsitletud üksnes eksperthinnanguna ja linnustiku uuring on pealiskaudne. Mitmetele tuulikutele on antud rida soovituslikke leevendusmeetmeid, kuigi meetmed peaksid olema antud kohustuslikena. Kui muuta leevendusmeetmed kohustuslikuks, tekib küsimus osade tuulikute rajamise mõttekuse kohta. Eeltoodust lähtuvalt palume KSH-d ja seletuskirju täiendada, tuues selgelt välja järgmised punktid: 1) linnustiku ja nahkhiirte kaitseks on leevendusmeetmed kohustuslikud, kuid on võimalik valida erinevate meetmete või nende kombinatsioonide vahel; 2) milliste tuulikute rajamine on KSH aruande põhjal kindlalt võimalik ja milliste rajamine küsitav.	20. Arvestame ettepanekuga.

Arvamus/ettepanek	Lüganuse Vallavalitsuse seisukoht
KLIIMAMINISTEERIUM (ALA 1-3)	
Ei soovi olla planeeringusse kaasatud.	Arvesse võetud.
MAA-AMET (ALA 1, ALA 2, ALA 3)	
Taastuvenergia ehitiste ja seonduva taristu rajamine Aseri fosforiidimaardla alale on lubatud tähtajaliselt kuni 35 aastaks.	Arvestame, seletuskirja lisatakse vastav märkus.
TERVISEAMET (ALA 1, ALA 2, ALA 3)	
Amet soovib negatiivsete tervisemõjude minimeerimiseks paigutada tuulikud elamutest võimalikult kaugele.	Võetud teadmiseks. Müra normtasemete tagamiseks ning tuulikute koosmõju minimeerimiseks järgitakse kehtivaid õigusakte.
Soovib võtta uute tuuleparkide planeerimisel arvesse müra sihtväärtusi ehk kõige rangemat nõuet.	
Nõustub, et aladel, kus sihtväärtusi pole võimalik saavutada tuleb minimaalselt tagada piirväärtused.	
Toetab soovitud peale tuulepargi rajamist teha müra kontrollmõõtmisi.	
ERAISIK (T.L.) (ALA 3)	
Avaldan sügavat vastuseisu planeeringule. Maapiirkondade vaiksus ja looduskeskkond on kohalikele elanikele ja eriti mulle väga oluline, pakkudes nii vaimset kui füüsilist heaolu. Tuulikute pidev müra mõjuks häirivalt.	Võetud teadmiseks. Eestis ei ole kehtestatud õigusnormi, mis sätestaks tuulikute minimaalse kauguse elamutest. Mõju hindamisel lähtuti teadusuuringutest ning juhendmaterjalidest. Hindamise tulemuste põhjal on määratud leevendusmeetmed, et minimeerida negatiivset mõju kohalikele elanikele ja looduskeskkonnale. Samas tuleb teadvustada, et ka normtasemele vastav mõju (nt müra) on elanike jaoks tajutav ehk normtaseme tagamine ei tähenda, et mõju puudub täielikult ning müra ei ole kuulda. Teie ettepanek tuulikupargi kauguse ja võimalike häiringute kohta on teadmiseks võetud
Varja küla ja selle ümbrus on rahulik ja looduslähedane paik. Piirkond ei sobi hiiglaslike tuulikute püstitamiseks. Kaaluda tuulikute ümberpaigutamist vähemalt 2 km kaugusele elamutest, et säilitada piirkonna rahu ja vähendada müra ning muude negatiivsete mõjude mõju elanikele.	

Arvamus/ettepanek	Lüganuse Vallavalitsuse seisukoht
RIIGIMETSA MAJANDAMISE KESKUS (ALA 1, ALA 2, ALA 3)	
Palub projektilahenduse väljatöötamisel teha nendega koostööd ja RMK halduses oleva riigimaa osas ehitusprojektid nendega kooskõlastada.	Võetud teadmiseks.
VKG WIND OÜ (ALA 1-3)	
KSH-s ei ole kajastatud Varja merikotka püsielupaik.	KSH-sse lisatakse mõjuhinnang merikotka elupaiga kohta.
Eestis lähtutakse üldiselt uute tuulikute planeerimisel müranormide tagamiseks põhimõttest, et tuulikute kaugus olemasolevatest elu- ja ühiskondlikest hoonetest peab olema vähemalt 1000 m.	Võetud teadmiseks. Eestis ei ole kehtestatud õigusnormi, mis määraks tuulikute minimaalse lubatud kauguse elamumaadest. Mürastandardite tagamiseks ning tuulikute koosmõju minimeerimiseks järgitakse kehtivaid õigusakte.
Paigutus, kus ehitise osad ulatuvad üle naaberkinnistu eeldab naabri nõusolekut. Tuulikute WT-11, -12, -13, -16, -18, -19 ja -20 labad ületavad VKG Wind OÜ kinnistute piire. Ei ole nõus planeeringuga, sest tuulikud on ilma nõusolekuta planeeritud üle kinnistu piiri.	Võetud teadmiseks. Tuulikute planeerimisel arvestatakse, et tuulikute osad, ei ulatuks naaberkinnistule ilma vastava maakasutusõigusega. Detailplaneeringule järgneva projekti koostamise käigus tagatakse lahenduse kooskõla omandiõiguse ja õigusaktidega.
Lahendus ei sobi tänapäevaste tuulikutega tuulepargi rajamiseks. Maakasutuse osas lähtuda põhimõttest, et tuuliku osad jääksid planeeringu ala piiresse ning lahendus oleks kooskõlastatud planeeringust mõjutatud maaomanikega ja saadud nende nõusolek.	

Arvamus/ettepanek	Lüganuse Vallavalitsuse seisukoht
ERAISIK (R.O.) (ALA 3)	
Kas väljapakutud tuulikute paiknemise lahendus arvestab Riigitee 1 Haljala ja Kukruse vahelise teelõigu 2+2 maantee eriplaneeringu trassikoridoride valikuga? Kui planeering ei ole arvestanud riigi eriplaneeringuga, palun menetlus peatada kuni riigi eriplaneeringu trassikoridori valiku selgumiseni.	Riigi eriplaneeringus kaalutakse vajadust piirangute kehtestamiseks ja nende ulatust asukohavaliku etapi lõpus või detailse lahenduse koostamisel. Planeerimis- ja ehituskeeld on erandlik meede, mida rakendatakse põhjendatud juhtudel planeeringu eesmärkide saavutamiseks. Hetkel ei ole kavandatud senise maakasutuse piiramine ega ole kehtestatud planeerimiskeeldu. Planeering on etapis, kus võrreldakse trassikoridori alternatiivseid asukohti. Veel ei ole selge, milliseid alasid planeering täpselt mõjutab.
ADVOKAADIBÜROO NARLEX OÜ (SAKA ERA OÜ/EESTI ERA OÜ ESINDAJA) (ALA 1-3)	
Planeeringualadel nr 1 ja 2 on plaanitud teed ja tehnovõrgud üle Saka Era OÜ/Eesti Era OÜ maade, millega omanikud ei ole nõus. Tuulikuid ei saa planeerida aladele, kui tuulikute osad ulatuvad kõrvalkrundile, milleks omanik ei ole andnud luba.	Võetud teadmiseks. Planeeringulahenduses ei kavandata juurdepääsuteed ega liinikoridori avaldaja omandis olevale maale ilma nõusolekuta. Samuti arvestatakse planeerimisel, et tuulikute osad ei ulatuks naaberkinnistule ilma vastava maakasutusõigusega. Detailplaneeringule järgneva projekti koostamise käigus tagatakse lahenduse kooskõla omandiõiguse ja õigusaktidega.

Arvamus/ettepanek	Lüganuse Vallavalitsuse seisukoht
ELERING AS (ALA 1-3)	
Arvestada olemasolevate elektri- ja gaasipaigaldiste kaitsevöönditega vastavalt majandus- ja taristuministri 25.06.2015 määrusele nr 73.	Võetud teadmiseks. Viidatud standard ja dokument on soovitusliku sisuga, mille järgimine ei ole kohustuslik. Kaitsevööndi ulatus ja tegevuspiirangud kaitsevööndis on sätestatud majandus- ja taristuministri määrusega 25.06.2015 nr 73. Planeeringus on kirjeldatud seadusjärgsed kitsendused. Tuulikute täpsed asukohad ja kaugused elektri- ja gaasitaristust täpsustatakse projekteerimise etapis arvestades õigusaktidega. Elering ei ole valitsusasutus PlanS § 76 lg 1 mõttes, mistõttu puudub Eleringil planeerimismenetluses kooskõlastamise kohtus. Seoses jäite simulatsiooniga märgime järgmist: EhS §19 lg 4 kohaselt vastutab ehitise ohutuse ja korrasoleku eest omanik. Ehitise omanikul on kohustus võtta kasutusele meetmed ehitise ohutuse tagamiseks ning vältida võimalikke riske. Riskide (sh jäätükkide lendumisest tingitud) hindamisel arvestatakse projektiga kavandatud elektrituuliku tehnilisi omadusi, tootja juhiseid ja asjakohaseid norme. Tuulepargi ühendusliini ja Eleringi õhuliini vahekauguste osas juhindume kehtivatest õigusaktidest. Kui kavandatav trass kattub Eleringi õhuliini kaitsevööndiga, kooskõlastatakse tegevused Eleringiga projekteerimise etapis. Tuulepargi õhuliini rajamine Eleringi mastidele ei ole lubatud.
Arvestada, et tuuliku vähim vahekaugus 110 ja 330 kV liinidest standardi EVS-EN 50341-2-20:2018 järgi on 2x tuuliku masti kõrgus.	
Arvestada tuuliku kaugus D-kategooria gaasitorustikust üldtunnustatud Euroopas rakendatud praktika GPG („Good Practice Guide“) dokumendist „UKOPA/GP/013 Edition 1, 17. juuni 2017“. Vähim kaugus dokumendi järgi on 1,5x tuuliku masti kõrgus.	
Muuta tuulikute asukohta, kus nimetatud nõudeid pole järgitud. Esitada jäite simulatsioon tuulikute kohta, mis asuvad EstLink 2 konverterjaama aiale lähemal kui 2 tuuliku kogukõrgust. Eleringil pole võimalik planeeringut kooskõlastada ilma tõendusmaterjalita, et tuulikud ei kujuta ohtu olemasolevatele elektripaigaldistele.	
Tuulepargi ühendusliini ja Eleringi õhuliini kaitsevööndid võivad kattuda. Õhuliini planeerimisel on nõutav kaugus Eleringi õhuliinist: • kahe 330 kV õhuliini telgede vaheline kaugus - 40m • 330 kV ja 110 kV õhuliin telgede vaheline kaugus - 35m • kahe 110 kV õhuliini telgede vaheline kaugus - 20m Maakaabli ja 110 kV õhuliini vaheline kaugus on vähemalt 15m. Maakaabli ja 330 kV õhuliini vaheline kaugus on vähemalt 25m. Tuulepargi õhuliini ja Eleringi õhuliini ühistele mastidele rajamine ei ole lubatud.	

Arvamus/ettepanek	Lüganuse Vallavalitsuse seisukoht
ADVOKAADIBÜROO RASK (EVECON OÜ ESINDAJA) (ALA 1-3)	
Varja tuulikupargi planeeringualade nr 1-3 detailplaneeringute koostamine on õigusvastane õigusliku aluse puudumise tõttu. Sellest tulenevalt tuleb detailplaneeringute koostamine lõpetada. Varja tuulikupargi teemaplaneering, mille alusel on detailplaneeringud algatatud, on kehtetu. Varja tuulikupargi teemaplaneeringu seletuskiri sätestab, et: „<i>Käesoleva planeeringu kehtivusaeg on 31. detsember 2016. aastal. Planeeringu kehtivusaja lõppedes ei väljastata käesolevas planeeringus fikseeritud lahenduste arendamiseks projekteerimistingimusi ning ehituslubade väljastamise viimaseks tähtajaks on 31. detsember 2017. Juba väljastatud ehitusload on tähtajatud.</i>“ Eelnevast tulenevalt on ühemõtteliselt selge, et Varja tuulikupargi TP ei kehti iseseisva õigusaktina. See on kaotanud oma kehtivuse alates 31.12.2016.	Varja tuulikupargi planeeringualal nr 1 kehtib Purtse tuulikupargi TP. Varja tuulikupargi planeeringualal nr 2 ja nr 3 kehtib Varja tuulikupargi TP. TP kehtivusaja määramiseks puudus kehtestamise ajal ja puudub hetkel õiguslik alus. TP on üldplaneeringu alaliik ja sellele kohalduvad üldplaneeringu kohta käivad sätted. PlanS (29.03.2012 redaktsioon) § 24 lg 6 sätestas planeeringu kehtivusaja järgmiselt: Planeeringu kehtestamisega muutub kehtetuks samale maa-alale varem kehtestatud sama liigi planeering või vastav osa suuremale maa-alale varem kehtestatud sama liigi planeeringust. Seega pärast (koostatava) Lüganuse valla üldplaneeringu kehtestamist muutub TP kehtetuks. Lisaks märgime veel, et TP kehtestamise otsuses ei ole sätestatud haldusakti kehtivustähtaega. HMS § 61 lg 2 sätestab(s), et haldusakt kehtib kuni kehtetuks tunnistamiseni, kehtivusaja lõppemiseni, haldusaktiga antud õiguse lõpliku realiseerimiseni või kohustuse täitmiseni, kui seadus ei sätesta teisiti. TP kehtestamise otsust ei ole tunnistatud kehtetuks ja ei saagi tunnistada kehtetuks, sest PlanS § 93 lg 1 sätestab, et üldplaneeringu kehtetuks tunnistamiseks tuleb koostada uus sama planeeringuala hõlmav või sama teemat lahendav üldplaneering. Tulenevalt eeltoodust oleme seisukohal, et planeeringutel oli algatamise hetkel õiguslik alus ja planeeringute koostamist ei tule lõpetada.

Arvamus/ettepanek	Lüganuse Vallavalitsuse seisukoht
ADVOKAADIBÜROO RASK (EVECON OÜ ESINDAJA) (ALA 1-3)	
Kõikide DP 1-3 tuulikute puhul tuleb arvestada vähemalt 1,5x tipukõrguse vahemaaga kavandatavate tuulikute ja päikeseelektrijaamade vahel. Paralleelselt käimasolevas Evecon OÜ ja Energy Estonia OÜ tuuleparkide KOV EP menetluses asus vald seisukohale, et kavandatavate tuulikute ja päikeseelektrijaama vahele peab jääma 1,5x tipukõrguse vahemaa. Varja tuuleparkide detailplaneeringutes tuleb samuti järgida sama nõuet. Selliselt tagatakse nii erinevate tootmisseadmete elementaarne ohutus kui erinevate arendajate võrdne kohtlemine.	Märgime, et käesoleva planeeringu ala suhtes ei kehti õigusakti, mis määraks ära kavandatavate tuulikute ja päikeseelektrijaamade vahelise minimaalse kauguse. Seoses negatiivse mõjuga päiksepargile ja alajaamale, toome välja, et ehitusseadustiku §19 lg 4 kohaselt vastutab ehitise ohutuse ja korrasoleku eest ehitise omanik. Lisaks juhime tähelepanu, et ehitise omanikul lasub kohustus võtta kasutusele vajalikud meetmed ehitise ohutuse tagamiseks ning vältida võimalikke riske. Riskide (sealhulgas jäätükkide lendumisest tingitud) hindamisel arvestatakse projektiga kavandatud elektrituuliku tehnilisi omadusi, tootja juhiseid ja asjakohaseid norme.
Varja tuuleparkide DP koostamisel ja keskkonnamõju hindamisel tuleb arvestada Evecon OÜ ja Energy Estonia OÜ tuuleparkide KOVEP-ga.	KSH aruandesse lisatakse hinnang koosmõjude kohta teiste piirkonna planeeringutega, arvestades seejuures valla hinnangul realistlike arendusplaane ning tagades võimalikult tervikliku ja põhjendatud lähenemise kumulatiivsete mõjude hindamisel.

Arvamus/ettepanek	Lüganuse Vallavalitsuse seisukoht
ENEFIT GREEN AS (ALA 1)	
Arvestada olemasolevate tootmisüksustega (Purtse hübriidpark) ja kaabelliinidega. Pöörata tähelepanu hübriidpargile, et tagada olemasoleva tootmisüksuse ja planeeritavate tuulikute majanduslikult optimaalne ja ohutu töötamine.	Järgime elektrituulikute omavahelise kauguse osas koostatavas üldplaneeringus sätestatud põhimõtet, mis nõuab, et elektrituuliku masti kaugus oleks vähemalt 4x kavandatava tuuliku rootori diameeter olemasolevast/ehitusõigust omavast elektrituuliku mastist.
Modelleerimise tulemusena on tuvastatud negatiivne mõju päikeseelektrijaama tootlikkusele. Tuleb arvestada planeeritavate tuulikute jäätükkide kukkumise ohtu, mis Enefiti hinnangul on 1,5x tuuliku tipukõrgus. Tuuliku WT-6, asukoht ühtib rajatud päikeseelektrijaama asukohaga, kuhu pole seega võimalik tuulikut planeerida.	Ehitusseadustiku §19 lg 4 kohaselt vastutab ehitise ohutuse ja korrasoleku eest omanik. Lisaks juhime tähelepanu, et ehitise omanikul lasub kohustus võtta kasutusele vajalikud meetmed ehitise ohutuse tagamiseks ning vältida võimalikke riske. Riskide (sealhulgas jäätükkide lendumisest tingitud) hindamisel arvestatakse projektiga kavandatud elektrituuliku tehnilisi omadusi, tootja juhiseid ja asjakohaseid norme. Selgitame, et tuulik WT-6 ei ühti päikeseelektrijaama asukohaga.
Rõhutame vajadust kooskõlastada kõik tegevused Enefitiga. Kui olemasolevat hübriidparki mõjutatakse negatiivselt, on oluline leida lahendused kahjude hüvitamiseks. Tuleks lähtuda põhimõttest, et kõik tegevused kooskõlastada Enefitiga. Detailselt tuleb analüüsida kompensatsioonimehhanisme, mis tagaksid, et tekitatud kahju saab hüvitatud. Alternatiivina soovitame eelpool nimetatud alasid kaaluda päikeseelektrijaamade rajamiseks.	Osaliselt arvesse võetud. Vastavalt planeerimisseaduse § 127-le, kaasame Enefit Green AS-i planeeringumenetluses huvitatud isikuna. Näeme vajadust teha võimalike negatiivsete mõjude leevendamiseks planeeringu koostamise käigus koostööd, samas peame põhjendamatuks ettepanekut kooskõlastada kõik seonduvad tegevused Enefit Green AS-iga.

Arvamus/ettepanek	Lüganuse Vallavalitsuse seisukoht
ENERY ESTONIA OÜ (ALA 1)	
Tuuliku WT-4 rajamine pole võimalik, kuna labad ulatuvad kinnistule, kuhu Enery Estoniale on väljastatud ehitusluba päikeseelektrijaama rajamiseks. Enery ei ole nõus labade talumisservituuti arendaja kasuks seadma.	Võetud teadmiseks. Tuulikute osade ulatumine Enery kinnistutele on arvesse võetud. Planeerimisel arvestame, et tuulikute osad ei ulatuks naaberkinnistule ilma maakasutusõigusega. Projekti koostamise käigus tagatakse lahenduse kooskõla omandiõiguse ja õigusaktidega.
Enery jagab Keskkonnaameti seisukohta, et KSH uuringud ei ole vajalikus täpsusastmes tehtud ja aruandes on jõutud mitmetele valedele järeldustele.	Selgitame, et KSH-d täiendatakse vajadusel vastavalt Keskkonnaameti seisukohtadele ja ettepanekutele.
ERAISIK (D.P.) (ALA 2)	
Juurdepääsutee asukoht WT-11 ja -15 vahel tuleks muuta ja rajada WT-10 ja -11 vahelt.	Võetud teadmiseks. Täpsemad juurdepääsuteede ja trassikoridoride lahendused selgitatakse välja ehitusprojekti koostamisel, kus analüüsitakse erinevaid võimalusi metsamaa säilitamiseks ja maaomanike koormuse vähendamiseks.
Elektrikoridori asukoht WT-11 ja -15 vahel tuleks asendada ühendus WT-11 ja (WT-13 ja -15) vahelisele liinile. Selliste lahendustega säästaks metsamaad, looduskeskkonda ja see oleks maaomanikele vähem koormav.	
ERAISIK (S.-T.S.) (ALA 2)	
1) Tuuliku kogukõrgus maapinnast max 300 m on ebamõistlikult suur. Kui neid ritta seada mitu tükki, siis rüvetab see kohaliku miljööd ja langetab kinnisvara väärtust. 2) Kompensatsioon peaks olema Varja, Moldova ja Jabara küla kinnistutel tasuta elektri näol. 3) Kompensatsiooniks peaks taastama/ehitama/värskendama/asfalteerima ja hooldama Tallinn-Narva mnt E20 suunduvate teede 191; 192; 193 (ja nende teede harud) teedevõrgustiku koos valgustusega. 4) Kompensatsiooniks peaks taastama/ehitama/värskendama/asfalteerima ja hooldama Tallinn-Narva mnt E20 suunduvad kolm teed mis jäävad teest nr 191 lääne poole.	1. Võetud teadmiseks. Eestis ei ole kehtestatud õigusnormi, mis määraks tuulikute minimaalse lubatud kauguse elamumaadest. KSH-s hinnati tuulikutupargi mõju sotsiaalsetele vajadustele ja varale. 2. Tuulepargi rajamise võimaliku negatiivse mõju leevendamiseks varale ja elukeskkonnale sätestab keskkonnatasude seadus hüvitise maksmise KOV-ile ja tuulepargi mõjualas elavatele elanikele. 3. Võetud teadmiseks. Detailplaneeringu raames käsitletakse tuulepargi rajamiseks ja hoolduseks vajalike juurdepääsuteede põhimõttelist lahendust. 4. Võetud teadmiseks. Detailplaneeringu raames käsitletakse tuulepargi rajamiseks ja hoolduseks vajalike juurdepääsuteede põhimõttelist lahendust.

Arvamus/ettepanek	Lüganuse Vallavalitsuse seisukoht
PÕLLUMAJANDUS- JA TOIDUAMET (ALA 1, ALA 2, ALA 3)	
Tuuleparkide planeerimisel tuleb käsitleda võimalikku mõju maaparandussüsteemidele ja seada nõuded nende säilitamiseks või rekonstrueerimiseks. Edasistes etappides tuleb anda kirjeldus kuidas ning millises mahus maaparandussüsteemid toimima jäävad ning milliseid meetmeid kasutatakse, et maaparandussüsteemid vastaks maaparandusseaduse § 5 lõigetes 1-8 esitatud nõuetele. Võimalusel vältida maaparandussüsteemide maa-alasid või arvestada varakult maaparandussüsteemide rekonstrueerimise vajadusega ning käsitleda meetmeid maaparandussüsteemide kaitseks või ümber ehituseks planeeringu edasistes dokumentides.	Võetud teadmiseks. Planeeringu seletuskirja peatükis 5.9. on selgitatud, et maaparandussüsteemi reguleeriv võrk peab säilitama nõuetekohase toimimise ka pärast planeeringualal tehtavaid muudatusi. Lisaks on arvestatud maaparandussüsteemi rekonstrueerimisprojekti koostamise vajadusega ning märgitud, et selleks tuleb taotleda projekteerimistingimused Põllumajandus- ja Toiduametilt vastavalt maaparandusseaduse § 12-le.

Arvamus/ettepanek	Lüganuse Vallavalitsuse seisukoht
TRANSPORDIAMET (ALA 1)	
Vastavalt Kliimaministri 25.11.2023 määrusele nr 71 on tuuliku vähim kaugus teekatte servast 1x tuuliku kogukõrgus.	Arvestame märkusega. Lähtume viidatud Kliimaministri 25.11.2023 määrusest nr 71 "Tee projekteerimise normid".
Arvestada Riigitee 1 Haljala ja Kukuruse vahelise teelõigu 2+2 ristlõikega maantee riigi eriplaneeringu trassikoridorist kauguseks 1x tuuliku kogukõrgus planeeritavate tuulikute vundamentideni.	Planeerimis- ja ehituskeeld on erandlik meede, mida rakendatakse põhjendatud juhtudel planeeringu eesmärkide saavutamiseks. Hetkel ei ole kavandatud senise maakasutuse piiramine ega ole kehtestatud planeerimiskeeldu. Planeering on etapis, kus võrreldakse trassikoridori alternatiivseid asukohti. Veel ei ole selge, milliseid alasid planeering täpselt mõjutab.
Planeeringuala ei piirne riigiteega nr 1, vaid lõikub sellega, millest tulenevalt palume eemaldada lause seletuskirjast.	Arvestame märkusega ja täpsustame planeeringu seletuskirja.
Planeeringu seletuskirjas ei ole piisavalt detailselt kirjeldatud juurdepääsude lahendus. Soovitame kaasata planeeringu koostamisse teedeinsener. Täpsustada planeeringuga riigiteede trassikoridorid, loetleda olemasolevad ristumiskohad, määrata õgvendamist ja/või laiendamist vajavad lõigud ja ristmikud, hinnata ehitusaegsete ajutiste möödaskõrguste vajadust ning kirjeldada katendite kandevõimet ja vajadust selle suurendamiseks	Arvestame märkusega. Korrigeerime planeeringu seletuskirja sõnastust. Juurdepääsuteede asukohad on määranud teedeinsener eriteadmistega isikuna. Võtame teadmiseks soovitused seoses riigiteedega. Kuna hetkel planeeringualad ei ulatu riigiteele, kaalume nende soovituste rakendamist, kui planeeringualade piire muudetakse nii, et need ulatuvad riigiteele.
Lisada seletuskirja järgmine täiendus: <i>Tehnovõrkude kavandamisel lähtuda Transpordiameti juhendis „Nõuded tehnovõrkude ja -rajatiste teemaale kavandamisel“ toodud põhimõtetest. Riigiteedega ristuvad tehnovõrgud tuleb rajada kinnisel meetodil.</i>	Arvestame ettepanekuga ja lisame planeeringu seletuskirja soovitatud täienduse tehnovõrkude kavandamise osas.
Põhimõttelise elektriühenduse skeem on ainult osaline, kuna ei ole kujutatud terviklikku lahendust kuni Püssi alajaamani. Lisada planeeringule vastav skeem. Samuti kirjeldada seletuskirjas kavandatava maakaabli ristumised riigitee(de)ga, tuues välja võimaliku(d) ristumiskoha(d) km täpsusega.	Võtame soovituse teadmiseks. Kaablikoridori täpne asukoht selgub projekteerimise käigus. Korrigeerime seletuskirja, et kirjeldada põhimõttelise skeemi kohaselt kavandatava elektri maakaabli ristumised riigitee(de)ga km täpsusega. Praegusel hetkel planeeringualad siiski riigiteele ei ulatu.

Arvamus/ettepanek	Lüganuse Vallavalitsuse seisukoht
TRANSPORDIAMET (ALA 2)	
Vastavalt Kliimaministri 25.11.2023 määrusele nr 71 on tuuliku vähim kaugus teekatte servast 1x tuuliku kogukõrgus.	Arvestame märkusega. Lähtume viidatud Kliimaministri 25.11.2023 määrusest nr 71 "Tee projekteerimise normid".
Arvestada Riigitee 1 Haljala ja Kukuruse vahelise teelõigu 2+2 ristlõikega maantee riigi eriplaneeringu trassikoridorist kauguseks 1x tuuliku kogukõrgus planeeritavate tuulikute vundamentideni.	Planeerimis- ja ehituskeeld on erandlik meede, mida rakendatakse põhjendatud juhtudel planeeringu eesmärkide saavutamiseks. Hetkel ei ole kavandatud senise maakasutuse piiramine ega ole kehtestatud planeerimiskeeldu. Planeering on etapis, kus võrreldakse trassikoridori alternatiivseid asukohti. Veel ei ole selge, milliseid alasid planeering täpselt mõjutab.
Planeeringuala ei piirne riigiteega nr 1, vaid lõikub riigiteega nr 34, millest tulenevalt palume eemaldada lause seletuskirjast.	Arvestame märkusega ja täpsustame planeeringu seletuskirja.
Planeeringu seletuskirjas ei ole piisavalt detailselt kirjeldatud juurdepääsude lahendus. Soovitame kaasata planeeringu koostamisse teedeinsener. Täpsustada planeeringuga riigiteede trassikoridorid, loetleda olemasolevad ristumiskohad, määrata õgvendamist ja/või laiendamist vajavad lõigud ja ristmikud, hinnata ehitusaegsete ajutiste möödaskõrguste vajadust ning kirjeldada katendite kandevõimet ja vajadust selle suurendamiseks	Arvestame märkusega. Korrigeerime planeeringu seletuskirja sõnastust. Juurdepääsuteede asukohad on määranud teedeinsener eriteadmistega isikuna. Võtame teadmiseks soovitused seoses riigiteedega. Kuna hetkel planeeringualad ei ulatu riigiteele, kaalume nende soovituste rakendamist, kui planeeringualade piire muudetakse nii, et need ulatuvad riigiteele.
Lisada seletuskirja järgmine täiendus: <i>Tehnovõrkude kavandamisel lähtuda Transpordiameti juhendis „Nõuded tehnovõrkude ja -rajatiste teemaale kavandamisel“ toodud põhimõtetest. Riigiteedega ristuvad tehnovõrgud tuleb rajada kinnisel meetodil.</i>	Arvestame ettepanekuga ja lisame planeeringu seletuskirja soovitatud täienduse tehnovõrkude kavandamise osas.
Põhimõttelise elektriühenduse skeem on ainult osaline, kuna ei ole kujutatud terviklikku lahendust kuni Püssi alajaamani. Lisada planeeringule vastav skeem. Samuti kirjeldada seletuskirjas kavandatava maakaabli ristumised riigitee(de)ga, tuues välja võimaliku(d) ristumiskoha(d) km täpsusega.	Võtame soovitusel teadmiseks. Kaablikoridori täpne asukoht selgub projekteerimise käigus. Korrigeerime seletuskirja, et kirjeldada põhimõttelise skeemi kohaselt kavandatava elektri maakaabli ristumised riigitee(de)ga km täpsusega. Praegusel hetkel planeeringualad siiski riigiteele ei ulatu.

Arvamus/ettepanek	Lüganuse Vallavalitsuse seisukoht
TRANSPORDIAMET (ALA 3)	
Planeeringuala ei piirne riigiteega nr 1. Palun eemaldada lause seletuskirjast.	Arvestame märkusega ja täpsustame planeeringu seletuskirjas.
Planeeringu seletuskirjas ei ole piisavalt detailselt kirjeldatud juurdepääsude lahendus. Soovitame kaasata planeeringu koostamisse teedeinsener. Määrata planeeringuga riigiteede trassikoridorid, loetleda olemasolevad ristumiskohad, määrata õgvendamist ja/või laiendamist vajavad lõigud ja ristmikud, hinnata ehitusaegsete ajutiste möödasõidukohtade vajadust ning kirjeldada katendite kandevõimet ja vajadust selle suurendamiseks	Arvestame märkusega. Korrigeerime planeeringu seletuskirja sõnastust. Juurdepääsuteede asukohad on määranud teedeinsener eriteadmistega isikuna. Võtame teadmiseks soovitused seoses riigiteedega. Kuna hetkel planeeringualad ei ulatu riigiteele, kaalume nende soovituste rakendamist, kui planeeringualade piire muudetakse nii, et need ulatuvad riigiteele.
Lisada seletuskirja järgmine täiendus: <i>Tehnovõrkude kavandamisel lähtuda Transpordiameti juhendis „Nõuded tehnovõrkude ja -rajatiste teemaale kavandamisel“ toodud põhimõtetest. Riigiteedega ristuvad tehnovõrgud tuleb rajada kinnisel meetodil.</i>	Arvestame ettepanekuga ja lisame planeeringu seletuskirja soovitatud täienduse tehnovõrkude kavandamise osas.
Põhimõttelise elektriühenduse skeem on ainult osaline, kuna ei ole kujutatud terviklikku lahendust kuni Püssi alajaamani. Lisada planeeringule vastav sekeem. Samuti kirjeldada seletuskirjas kavandatava maakaabli ristumised riigitee(de)ga, tuues välja võimaliku(d) ristumiskoha(d) km täpsusega.	Võtame soovituse teadmiseks. Kaablikoridori täpne asukoht selgub projekteerimise käigus. Korrigeerime seletuskirja, et kirjeldada põhimõttelise skeemi kohaselt kavandatava elektri maakaabli ristumised riigitee(de)ga km täpsusega. Praegusel hetkel planeeringualad siiski riigiteele ei ulatu.

Aitäh!